

Becsületbiróság

olyan bíróság, amely becsületbeli ügyek megvizsgálására és elintézésére alakul s egyuttal hivatva van oda hatni, hogy a párbajt lehetőleg mellőzzék; a B.-ok, mint szerződészerű intézmény, legkorábban a nemességnél fordulnak elő (judicia heroica, equestria); ezek azonban később megszűntek s helyökbe az egyetemi, főleg a katonai B.-ok léptek. A B. ítéletére bizott kérdés kétféle lehet; vagy arról van szó, hogy vm. testülethez tartozó személy, saját cselekménye által megsértette-e a kar becsületét, vagy hogy a karhoz nem tartozó harmadik személy cselekménye által meg van-e sértve vki-nek, mint a kar tagjának a becsülete. Az első esetben a B. illetősége alá tartozó cselekmények csak olyanok lehetnek, amelyek az általános jogszabályok szerint nem büntetendők; és ha a B. az ezen jogszabályok szerint büntetendő cselekménnyel foglalkozik is, ezt nem az arra meghatározott büntetés kiszabása, hanem avégett teszi, hogy megállapítsa azt, aminek a karbeli becsület fentartása érdekében történnie kell. A katonai B. amikor a tisztnek saját cselekményéről van szó, fegyelmi bíróságot képez, s főleg gyávaság, a tiszt becsülettel össze nem férő adósságcsinálás, botrányos életmód, katonai titkok elárulása, iszákosság, játékszenvedély stb. fölött ítél s ez megintésre, a szolgálatból való elbocsátásra, a tiszt karból való kizárásra, az egyenruha viselésétől való eltiltásra vagy az eddigi lakhely elhagyására szólhat. Mikor arról van szó, hogy a tiszt becsületet más tiszt, vagy a tiszt karon kívüli egyén megsértette-e, a katonai B. választott bíróság jellegével bír és vagy akként ítél, hogy az illetőnek tiszt becsülete sérelmet nem szenvedett vagy ítélete, feddésre avagy a szolgálatból való elbocsátásra szól; különben a katonai B. határozata tisztek között a párbajt nem akadályozza. Az osztrák-magyar közös hadseregben és a m. kir. honvédségnél a B.-ot a becsületügyi tanács képezi, melynek tagjait az ezred illetve a zászlóalj tiszt karából évenként választják. A tisztek közötti párbajok a becsületügyi tanács kiküldött tagjainak jelenlétében történnek; B.-ok más testületek és egyletek körében is vannak s feladatuk a tagok közötti egyenetlenségeknek békés uton való kiegyenlítése, vagy a jellembe vágó dolgot elkövető tagok ...

+

Becsületbíróság

Az olyan, nem állami,

hanem társadalmi, hivatásbeli, rendi, testületi, stb.

eredetű és jellegű bíróság,

mely a hatáskörébe tartozók becsületügyeiben ítéلkezik.

Csak akkor van helye,

ha valamely lovagias ügyben akár a kihívó, akár a kihívott

párbajképességét az ellenfél kétségbe vonja.

A felajánlott B.-ot az ellenfél segédei nem utasíthatják vissza.

A B. az ellenfelek részéről szabadon választható

legalább két-két, s legfeljebb hat-hat becsületbíróból áll.

A tagok titkos szavazás útján választanak elnököt,

aki köteles a B.-ot 24 óra alatt összehívni.

A B. ítélete döntő érvényű.